

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Μ. Δευτέρα 10 Απριλίου 2023
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Αυτός ακολούθησε τους Γαλάτες, ενώ (που) ήδη αποχωρούσαν: αφού τους εξολόθρευσε, πήρε πίσω όλο το χρυσάφι. Επειδή αυτό ζυγίστηκε εκεί, έδωσε το όνομά του στην πολιτεία: ονομάζεται δηλαδή Πίσσαυρο, επειδή εκεί ζυγίστηκε το χρυσάφι. Ύστερα από αυτήν την πράξη (ο Κάμιλλος) επέστρεψε στην εξορία, από όπου όμως γύρισε, αφού τον παρακάλεσαν.

Ο Μενήνιος Αγρίππας, ο οποίος ήταν μεσολαβητής για την κοινή συμφιλίωση ανάμεσα στους πατρίκιους και στους πληβείους, κηδεύτηκε με έρανο. Ο Ατίλιος Ρήγουλος, όταν έτρεπε σε φυγή τους Καρχηδονίους στην Αφρική, έγραψε στη Σύγκλητο ότι είχε φύγει ο μισθωτός εργάτης του κι είχε εγκαταλειφθεί ο αγρός (το χωράφι) του απ' αυτόν· η Σύγκλητος αποφάσισε να αναλάβει το κράτος τη φροντίδα του (του αγρού), επειδή ο Ρήγουλος απουσίαζε. Οι κόρες του Σκιπίωνα πήραν προίκα από το δημόσιο ταμείο, επειδή ο πατέρας (τους) δεν είχε αφήσει τίποτα σε εκείνες.

Γιατί όπως οι νόμοι βάζουν τη γενική ευημερία πάνω από την ατομική, έτσι ο καλός και σοφός και υπάκουος στους νόμους άνθρωπος φροντίζει περισσότερο για την ευημερία όλων παρά (για την ευημερία) ενός οποιουδήποτε ατόμου ή τη δική του. Και δεν πρέπει να επικρίνεται περισσότερο ο προδότης της πατρίδας απ' ό,τι ο προδότης του κοινού συμφέροντος ή ο λιποτάκτης από τη γενική ευημερία για χάρη της ατομικής του ωφέλειας και ευημερίας. Από αυτό συμβαίνει, ώστε να πρέπει να επαινούμε αυτόν που πέφτει για την πατρίδα, επειδή αρμόζει να είναι πιο αγαπητή σε μας η πατρίδα παρά εμείς οι ίδιοι.¹

B1.α.

1. β. (Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος Α', σελ. 20)
2. β. (Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος Α', σελ. 17)

¹ Η μετάφραση αντλήθηκε από το ψηφιακό βοήθημα www.study4exams.gr

3. α. (Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος Α', σελ. 16)
4. γ. (Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος Α', σελ. 15)
5. α. (Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος Α', σελ. 20)
6. α. (Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος Α', σελ. 10)

B1.β.

Ο αυγούστειος ποιητής συνδέει στο έργο του την καλλιμαχική αυτάρκεια με το σύγχρονο πολιτικό γίνεσθαι. Ο Αύγουστος και ο Μαϊκήνας υποστηρίζουν οικονομικά και συσπειρώνουν σε λογοτεχνικούς κύκλους κορυφαία ταλέντα («πατρωνεία»), με την άμεση ή έμμεση απαίτηση στράτευσης στο ιδεολογικό πρόγραμμα του Αυγούστου, το οποίο προβαλλόταν ως επιστροφή στο «mos maiorum» και ανασυγκρότηση του κατεστραμμένου από τους εμφύλιους πολέμους κράτους. Ωστόσο η πλήρης σχεδόν απουσία της ρητορείας τα χρόνια αυτά υποδηλώνει τις πραγματικές διαστάσεις της ελευθερίας του λόγου. (Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος Α', σελ. 18)

B2.

δούκας:	duce
μιζέρια:	miseretur
πληβείος:	plebem
κουράρω:	curari
μερκαντιλισμός:	mercenarium
κομμουνισμός:	communem
ρήγας:	regi
παρτιτούρα:	partem
ντεκόρ:	decet
μπουνάτσα:	bonus

Γ1.α.

flumen:	flumina
urbem:	urbium
iure:	ius
plebem:	plebs, plebes
pater:	patrum
senatui:	senatum
puellarum:	puellae
vir:	viris
utilitatis:	utilitas

Γ1.β.

diu:	diutius
felices:	feliciores
bonus:	optimarum
quibus:	qua
nemo:	nullae res
unius alicuius:	unae aliquae

Γ1.α.

interemptis:	interemptum iri
dicitur:	dic
factus est:	fecit
miseretur:	miseraturus sit
abeuntes:	abiimus
conferre:	contulissemus
funderet:	fundendo
censent:	censuri sunt
consequitur:	consecutu
anteponamus:	anteponendi simus
acceperunt:	accipiunto
absens:	afuisse
vixerint:	vixissent
fit:	faciendis
laudandus sit:	laudandus est

Δ1.α.

Pisauri

Το *illic* είναι ένας επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο. Το *Pisaurum* είναι όνομα πόλης, ανήκει στη Β΄ κλίση και είναι ενικού αριθμού. Επομένως, θα τεθεί σε απρόθετη γενική.

Δ1.β.

Philosophi censent numen deorum mundum regere.

Το *mundum* έχει αλλάξει συντακτικό ρόλο (από υποκείμενο του απαρεμφάτου γίνεται αντικείμενο) αλλά δεν αλλάζει πτώση, οπότε δε μοριοδοτείται.

Δ1.γ.

Postquam (ut, ubi, simul) (Camillus) eos interemit

Δ1.δ.

nobismet ipsis

Δ1.ε.

Scipionis filiae ex aerario dotem acceperunt, cum nihil illis reliquisset pater

Δ1.στ.

Δευτερεύουσα ουσιαστική συμπερασματική πρόταση. Λειτουργεί ως υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα **fit** της κύριας πρότασης και εκφράζει γεγονός ή συμβάν. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί το αποτέλεσμα στη λατινική θεωρείται πάντοτε μια υποκειμενική κατάσταση και συγκεκριμένα εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (**laudandus sit**) γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (**fit**). Ισχύει ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων καθώς το αποτέλεσμα είναι ιδωμένο τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι της πιθανής πραγματοποίησής του (συγχρονισμός κύριας και δευτερεύουσας πρότασης).

Δ2.α.

Incolae dicunt **civitatem** Pisaurum **dici**, quod illic aurum **pensatum sit**

Το Pisaurum, αν και αλλάζει πτώση, δε μοριοδοτείται γιατί δεν αλλάζει η ορθογραφία του.

Δ2.β.

Regulo absente

Δ2.γ.

α) Scipionis filiae ex aerario dotem **accipere debuerunt / debuere**

β) **Dos** ex aerario Scipionis **filiis / filiabus accipienda fuit**

Δ2.δ.

Seneca Romanos admonuit **ne quisquam**² vero eos **miseraretur**

Δ2.ε.

flumen: ομοιόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός ως παράθεση στο Alliam

rus: υποκείμενο στο ειδικό απαρέμφατο desertum esse με ετεροπροσωπία

² Λατινικά Γ΄ Γενικού Λυκείου, τεύχος Β΄, σελ. 164, Παρατηρήσεις.